

DOMOLJUB

ŠTEV. 24.

V LJUBLJANI, DNE 11. JUNIJA 1935

LETO 46.

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročila, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

Za blagor narodov

Te dni so se zbrali v Londonu strokovnjaki in zastopniki večine držav na svetu, 2000 po številu, da bodo skupno pretresali vprašanje svetovne gospodarske krize in iskali pota, kako bi jo omejili, če že ne preprečili. Vsi ti delegati in njihovi gospodarji vidijo, kako globoko so zabredle po vojni skoro vse države, ki so v svoji politiki sledile nagonu samoljubja, nestrpnosti, sovraštva in paganškega materijalizma ter se oddaljile od večnoveljavnih in edino rešilnih načel krščanstva. Zato iščejo rešitve, toda našli je ne bodo, dokler ne bodo spremenili temeljev, na katere grade svoje šibke stavbe.

Cel povojni čas je s konferencami in zbiranjem vsake baže kar preplavljen. Diplomati in ministri se zbirajo po večkrat na leto po najkрасnejših letovišcih sveta in tam »rešujejo« pereča svetovna vprašanja. Enkrat razpravljajo o krizi, drugič o razorožitvi, tretjič o varstvu malih narodov itd. In uspeh? Vedno več milijonov je brezposelnih, vedno več kanonov, ladij, tankov in zrakovplovov, vedno več krivice morajo trpeti mali narodi od svojih močnejših tlačiteljev.

Zdi se, da gospodje, ki se zbirajo v takih konferencah, ne vzamejo stvari zares. Kako bi sicer mogli na primer na gospodarski konferenci, ki je te dni v Londonu in ki se bo pečala s strašno bedo, pod katero ječe milijoni lačnih, tako brezskrbno razsipati? Že preden je pričela konferenca, so časopisi naznanjali sledeče pojedine: 11. junija banket angleške vlade za 600 gostov, 17. junija banket pri angleškem kralju, 19. junija banket za odposlance angleških zveznih držav, 20. junija banket, ki ga bo dal lord Londonderry, 22. junija banket v lordski zbornici, 26. junija banket pri londonskem županu, 28. junija banket v admiralski palači, 30. junija banket pri predsedniku poslanske zbornice, 1. julija banket pri družini Astor itd. Kdo se bo udeleževal teh razkošnih pojedini? Gospodje v frakih in cilindrih in s polnimi denarnicami! Saj vemo, da bo zadnji pisar med tema dvema tisočema delegatov imel dnevnicu vsaj 1000 Din našega denarja. Kakšne pa so dnevnicе »težjih kalibrov«, ne vemo. Izračunali so, da bo ta konferenca stala vsak dan vsaj pet milijonov dinarjev, če ne več.

In ti ljudje bodo govorili o gospodarski krizi. No, tem bodo besede o revščini res prišle iz srca! Zato se pa vse take konference končajo vedno enako: s polomom in neuspe-

hom. Tudi ta se bo. Kajti sedanja kriza se ne da odpraviti s papirnatiimi paragrafi in političnimi manifestacijami; njeni vzroki so mnogo globlji in resnejši, kot si ti gospodje predstavljajo. Poiskati bi bilo treba korenine zla: to je pomanjkanje krščanske ljubezni do bližnjega, iz tega izhajajoča samoljubnost, paganski materijalizem in brezobzirni kapitalizem, ki ne privošči slabotnemu in trpečemu niti droblinice s svoje bogato obložene mize.

Dokler bodo gospodje zidali na starih temeljih, bo vse njihovo delo le brezplodno mahanje po zraku. Množice trpečih s takim delom niso zadovoljne. Zato je v množicah taka zagrenjenost, zato pada zaupanje v avtoriteto, zato pokajo bombe in se rušijo prestoli, zato čakajo nekoga, pa naj pride od koderkoli, ki bo z bičem razgural to gnilo družbo lažnivih borilcev za blagor narodov.

Kako velik uspeh bi imela londonska gospodarska konferenca, ako bi zbirajoči gospodje spoznali, da so na napačni poti. Ali bodo spoznali? Najbrž ne!

Občinski uslužbenci

Nov občinski zakon — enoten za celo državo — je objavljen. Kdaj se bo začel izvrševati v vsem obsegu, še ne vemo. Na vsak način bo mogoče to le postopoma, kajti tako dalekosežne preosnove, kakršne določa novi zakon, se pri nas ne bodo dale izvršiti čez noč. Predvsem mislimo tu na združevanje malih občin, ki v sedanjih razmerah niso več kos gospodarskim in upravnim nalogam in vedno večjim zahtevam. — V tesni zvezi z združevanjem občin je vprašanje občinskih uslužbencev, o katerih ima zakon določila v devetih paragrafi, ako ne pristejemo sem § 83, ki določa, koliko spada v pristojnost občinske uprave dovoljevanje odsotnosti in odmora občinskim uslužbencem, in § 84, v nadzorovanju dela teh uslužbencev. — Za uslužbence, ki so že sedaj v občinskih službah, nameščeni bodisi na podlagi sklepov občinskih odborov z dekreti ali pa — kar je najbolj v njihov prid — s službenimi pogodbami je med najvažnejšimi § 146, ki določa v prvem odstavku: »Pravice, ki so jih občinski uslužbenci pridobili po sedanjih predpisih, se priznajo kot pridobljene.«

Zakon nima izrečnega določila, kdo bo imel pravico postavljati občinske uslužbence. Vse polno vprašanje se pojavlja tudi sicer, kako se bo to uredilo. Postavimo, da bo združenih dvoje občin, ki imata že vsaka svojega tajnika s pridobljenimi pravicami. Ali bo nova združena občina prevzela oba? Ali bo moral iskati eden službe drugje? Računamo sicer s tem, da bo z ustanovitvijo večjih občin vsaj v Sloveniji hkrati ustanovljenih večje število službenih mest, ker sedanje male občine po večini nimajo posebnih uslužbencev; saj opravljajo največ župani sami tajniške posle in hkrati posle občinskih slug.

V § 85. določa zakon o občinah, da izda uredbo o občinskih uslužbencih banovinski

svet. S to uredbo, ki jo odobri in objavi ban, predpiše banovinski svet pogoje za sprejem v službo, način izpopolnjevanja teh mest itd. Vsekakor je hotel zakonodajalec po našem mnenju dati in pustiti to pravico samoupravi občin, a zagotovi naj se jim ta pravica z uredbo neposredne nadzorne oblasti: banovine. Kaj drugega si ni mogoče misliti, ker mora imeti že naravno pravico nameščati ali postavljati občinske uslužbence listi, ki jih plačuje in po novem zakonu tudi preskrbuje za starost — namreč občina, odnosno njen občinski odbor.

Ker zakon te pravice ne določa in je niti ne navaja, ni torej dvoma, da bo določena in prepuščena samoupravi občin z uredbo banovinskega sveta po § 85. zakona o občinah. Ta uredba mora biti po § 145. tega zakona izdana do konca leta 1933.

S tem pa vprašanje o postavljanju občinskih uslužbencev še ni rešeno. — Kajti § 90. zakona o občinah določa dalje: V okviru uredbe banovinskega sveta izda vsaka občina statut, s katerim se ustanovijo in sistemizirajo mesta občinskih uslužbencev in uredijo ostali uslužbenški odnosi. Ta statut odobri ban. — K temu določa zopet § 145. zakona o občinah, da se izda statut v šestih mesecih potem, ko dobi uredba iz § 85. obvezno moč.

Sedaj nastane zopet novo vprašanje, ali se bo začelo urejevati vprašanje o občinskih uslužbencih še preden pride do združevanja občin, ali pa šele potem, ko bo izvršena tako zvana pregrupacija, ki nikakor ne bo lahka stvar. Mislimo, da ureditev vprašanja o občinskih uslužbencih ni mogoča toliko časa, dokler ne dobe občine končnega obsega. To se pravi: Uredba banovinskega sveta je mogoča in potrebna v času, ki ga določa zakon, ni pa mogoč statut občin dokler le-te niso končno urejene

RAZGLED PO SVETU

Papež in španski framasoni

Papež Pij XI. je naslovil na škofo, duhovščino in na špansko katoliško ljudstvo okrožnico. V njej slovesno protestira proti zakonu, s katerim je vlada oropala cerkev vsega njenega imetja in prepovedala verskim redovom osnovni pouk.

Zakon o verskih redovih je nova kruta žalitev vere in Cerkve.

Sv. oče poudarja, da je že večkrat spomnil špansko vlado, po kakšni napačni poti da hodi, ko žali najgloblja čustva španskega naroda. Izglasovanje zakona o verskih redovih pa pomenja novo in še hujšo žalitev, ne samo vere in cerkve, ampak tudi onih načel državljanske svobode, o katerih pravi nova vlada, da na njih sloni. Zato je papež primoran, da proti temu zakonu dvigne svoj glas, in sicer ne zato, da bi se upiral političnim prenosom vlade, ker je cerkev vajena prilagoditi se vseni obliki države in vlade, samo da ostaneejo nekršene pravice Boga in krščanske vesti. Temu so dokaz premmogi sporazumi, ki jih je cerkev sklenila z republikami, nastalimi po vojni in ki imajo države od teh sporazumov velike koristi.

Boj proti Cerkvi ne služi zaščiti republike, ampak sovraštvu proti Bogu.

Španska vlada pa je tudi dobro vedela, da ima tako sv. stolica kakor vsa španska duhovščina in katoliško špansko ljudstvo poseben namen, podpirati novi red in socialni mir. Boj, ki ga je vlada napovedala Cerkvi, nikakor ne izhaja iz potrebe, da se brani republika, pa tudi ne iz nerazumevanja vere in njenih blagodejnih naprav, ampak iz sovraštva proti Bogu in Kristusu, ki ga gojijo prekucni, hoteči vsak verski in socialni red sploh izpodkopati. Razmotrivajoč podrobno novi zakon, ugotavlja papež, da je ločitev Cerkve od države, kakor jo določa španska ustava, huda znota, izvirajoča iz stremljenja, da bi se špansko ljudstvo, ki je po svoji ogromni večini katoliško, od cerkve sploh odtrgalo. Medtem, ko ustava priznava in ščiti naravno in lastninsko pravico vseh državljanov, pa je Cerkev naravnost oropana

vsega njenega imetja. Ako je vlada proglasila kot javno in nacionalno last vsa cerkvena poslopja, pa celo cerkve in cerkvena oblačila ter ostale predmete bogočastja, se to ne more imenovati drugače kot krivičen rop tuje lastnine. Isto tako se je kršila stroga pravica s tem, da se je uničila vsa odškodnina duhovščini za bogoslužna dejanja, katero je bila država duhovščini dolžna tako iz stališča pravičnosti, kakor iz posebnih pogojev in sporazumov, tem bolj, ker so te odškodnine izvirale iz dolžnosti države, da vrne cerkvi, kar ji je bilo že svojčas odvzeto po zaplembi njene posesti.

Katoličani naj se združijo v boj za versko vzgojo mladine.

Najhujše pa je, da so se cerkveni redovi oropali pravice osnovnega pouka mladine. Na ta način je vlada pred vsemi hotela zadeti Družbo Jezusovo, zato da bi se iztrgala iz sre španskega ljudstva vera in krščanska nravnost, in izgnali so ta red pred vsem tudi zato, da žalijo papeža, imenujoč ga osebnost, tujo španskemu narodu. Mi torej, pravi papež, z vsemi silami, slovesno protestiramo proti temu zakonu, izjavljajoč, da se nihče nikoli ne bo mogel nanj sklicevati v škodo ne zastarajočih pravie cerkve. Nato pozivlja sveti oče verno špansko ljudstvo, o katerem je prepričan, da ta žalitev ne bo mogla omajati njegove zgodovinske udanosti stolici svetega Petra, naj z vsemi zakonitimi sredstvi deluje na to, da bodo zakonodavci sami popravili odredbe, ki so nasprotne svoboščinam vsakega državljana, in jih nadomestili z drugimi, ki bodo v skladu s katoliško vestjo. V ta namen morajo voliti v parlament samo odločno katoliške može. Končno pozivlja papež škofo in duhovnike, naj se sedaj s posebno vneto posvetijo verski vzgoji mladine, in končno priporoča vsem katoličanom edincost, da bodo mogli lažje braniti vero, podreajoč skupnemu blagru domovine in vere vsak drug cilj.

Italija

s Boj z modrasom in še kaj Težak boj z modrasom je bojevala te dni 39 letna Uršula Pavlin iz Sv. Martina na Krasu. Je trosila seno na travniku, ko je presenetila in zdrazila modrasa. Tedaj je nesrečna žena zavpila na pomoč. Nikogar ni bilo v neposredni bližini, ki bi ji pomagal. Hotela je najprej bežati, toda bilo je že prepozno. Zato je zgrabila za kamen in ga vrgla proti modrasu. Seveda ni modrasa zadela. Ko se je drugi pripognila, da bi pobrala kamen, jo je modras dohitel in pičil v roko. Žena je medtem vpila na pomoč. Ko so prišli na meso kmetje, so jo našli že napol v nezavesti. Pozneje so jo prepeljali v obupnem položaju v Gorico. — V Šmarjah pri Kopru imajo sicer za šmarnice slovenski rožnivenec in litanije, toda petje ganljivih Marijinih pesmi je župnik-Italijan prepovedal. Skliceval se je na tržaškega škofa, češ, da dela v sporazumu z njim. Ljudstvo mu tega ne verjame in menja smo, da se ne moti. — Občinski načelnik iz Marezig v koprskem okraju je za Križev teden prepovedal v Truškah prošnje procesije. Pri teh procesijah se povsod pojejo

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantnoje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Lutsemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1435-05 Sed. Dienst. LUXEMBURG: No 5967 Luxemburg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakazila.

litanije vseh svetnikov po slovensko; to je bil razlog prepovedi. V nadomestilo pa so bili vsi kmetje vabljeni, naj se 24. maja, na obelastno laške vojne napovedi, zberejo v Marezigah na paradu. — Vipava je prestopila bregove in uplavila vse polje. Napravila je ogromno škodo. Posušeno seno je deloma odnesla, drugo je pa segnilo. Nepokošeno je vse umazano od glin, tako da ni uporabno za krmo. Vipava je uničila tudi krompir. Ljudje so začeli sedaj praravati ta polja za zgodnjo koruzo. — Z vinca ni nobene kupčije.

Avstrija

s Novi avstrijski zvezni svet, ki so ga doslej tvorili le zastopniki zveznih dežel, bi bil po novi ustavi sestavljen tako-le: tretjino članov bi izvolili deželni zbori, tretjino stanovske zbornice, tretjino pa bi imenoval predsednik republike na predlog vlade.

s Razno. Nedavno je govoril pravni minister dr. S-hushnigg (Sušnik) o narodnosti sledeče zanimive besede: »Katerokoli ime nosi kdo, če ga ima v časti in so ga imeli v čast njegovi predniki, je prav. Le tisti, katerega družina je govorila skozi zadnje tri rodere nemško, je avstrijski Nemeček. — Dognano dejstvo je, da so koroški nemškutarji (pravilno Nemeček) v tej nekdanji povsem slovenski deželi sploh ni ljudje, ki Slovence najbolj zaničujejo in preganjajo. Koroška je zelo odvisna od tujskega prometa, zato bi moral biti posebno sedaj, ko Nemečija Avstrijo bojkotira, tej dobrodošel čak izletnik. Te dni pa se je zgodilo, da je v 7 uri vasi neki uslužbenec Miklavčeve pivovarne dajal duška svoji nemškutarski zagrizenosti. b priliki odhoda ljubljanskih pevec. Prav tako je zasmehovala družbica s škocijanskim županom na čelu ljubljanske izletnike ob Klopinskem jezeru. Tako postopanje je vse obsodbe vredno. — Avstrijska vlada je odredila, da bo razdelila udeležencem svetovne vojne, ki so služili v avstro-ogrski armadi, posebno vojnospominsko medajlo. — V Škofičah je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Andreja Anderwalda, v St. Tomažu pa gospodarsko poslopje Antona Koraka.

Nemčija

s Ze kažejo rozičke. Hitlerjevci dobro poznajo moč katoliških nemških organizacij, zbranih okrog centra in radi bi vpregli to najbolj disciplinirano stranko v svoj narodnjakarski jarem. Te dni smo čitali, da hitlerjevci ponujajo centru zunanje ministrstvo. Tudi Hitlerju ni neznan veliki ugled, ki ga uživajo vodilni katoliški centramški politiki v inozemstvu. Z bojem proti judom si je sedanja nemška vlada zelo škodovala in bi res ne bilo napačno, za hitlerjevce namreč, če bi na pr. voditelj centrama dr. Brüning nekoliko znanjšal veliko mednarodno polomijado, ki so je hitlerjevski narodnjakarji zagrešili v nepo-

in dokler nimajo svojih izvoljenih občinskih odborov.

Prezgodaj bi bilo že sedaj pisati o načinu postavljanja občinskih uslužbencev, dokler ne vemo, kakšna bo uredba banovinskega sveta. Vendar pa si dovoljujemo izreči svoje mnenje, da je treba tudi v tej uredbi zaščititi vse one, ki so ali pa ki so bili kdaj v občinskih službah ter si pridobili po večletnem delu v občinskih poslih obširno znanje in izurjenost. Na te bi se morali ozirati tudi, ako bi morebiti ne imeli tistih šolskih izpričeval, ki se bodo zahtevala, ker dostikrat pridobljena spretnost samouka prekaša šolska izpričevala. Pa še nekaj. Občinski uslužbenec je pred vsemi drugimi javnimi uslužbenci v najbolj neposrednem stiku z ljudstvom. Ali ni zato pravična želja, da mora ta uslužbenec uživati neomejeno zaupanje vseh občanov ki ga plačujejo. Tudi ta misel naj bi se primerno uvaževala.

F. K.—n.

navljivo škodo same Nemčije. Kakor kaže, do vzajemnega delovanja centruma s hitlerjevci težko prišlo. Ne po krivdi centruma, ampak po omejeni zagrizenosti hitlerjanstva. To dokazujejo tudi dogodki, ki so se vstili mišlo soboto v Monakovem. Tam so začeli zbovati katoliški rokodelski pomočnik. Nad 5.000 udeležencev je manifestiralo za svoje teje. Zvečer pa so hitlerjevci surovo napadli katoliške rokodelske pomočnike na raznih krajih in policija je katoliškim pomočnikom prepovedala nošnjo društvene uniforme. Zato vodstvo kongresa odpovedalo vse prireditve, ki so bile nameravane za nedeljo, prednem slovesno službo božjo nadškofa kardinala Faulhaberja in zaključno slavnostno zbovanje. V Nemčiji hočejo biti hitlerjevci pač sami gospodarji in ne upoštevajo in tudi ne bodo upoštevali nikogar, ki bi brezpogojno se trobil v njihov rog.

Grčija

Atentat je bil izvršen na bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa, ko se je vračal s svojo ženo v Atene. Neznani napadalec so oddali na Venizelosa več strelcev, ki so pa zgrešili pravi cilj, zato pa zadeli Venizelosovo ženo in šoferja. Prva je hudo ranjena, drugi je poškodbam podlegel.

Spanija

s Framasoni divjajo naprej. Radi velikih uspehov protivladnih strank pri zadnjih občinskih volitvah je sedanja španska framasonška vlada zopet ostreje nastopila proti katoliški cerkvi in njenim organizacijam. Te dni je sprejel španski parlament zakon, ki očuzuje katoliški cerkvi vse pravice. Država se bo smela vmešavati tudi v izključno cerkvene zadeve. Cerkvi se prepove oskrba bolnih in revežev. Država odločuje pri nastavitvi višjih cerkvenih predstojnikov. Za procesije, pogrebe in sprejem obhajila v domači hiši je treba posebnega oblastvenega dovoljenja. Španske framasoni, ki so kot drugi po svetu, sicer polni lepih besed o bratski ljubavi in svobodi, namreč silno vznemirja, če srečajo pobožno procesijo ali začujejo na ulici obhajilni zvonček. Vse cerkveno premoženje se zaseže. Vsi cerkveni dobrodelni zavodi preidejo v državno last, cerkveni redovi, kolikor jih je še, morajo biti oblastveno dovoljeni. Na drugem mestu priobčujemo protestno pismo, ki ga je vložil sv. oče pri španski vladi proti najnovejšemu proticerkvenemu zakonu.

Drobne novice

Vse nemške liste iz Češkoslovaške je Hitlerjeva vlada v Nemčiji prepovedala.

1500 strelcev v minuti more izstreliti nova japonska strojna puška.

Bogata najdišča zlata so odkrili v strugi ruske reke Volge.

Prvi plovni otok kot pristanišče na odprtem morju je zgradila neka ameriška družba.

Nemška letala ne pristajajo več v Avstriji. Kazen za Avstrijo, ker noče postati hitlerjanska.

Stare avstrijske uniforme zopet dobi avstrijska vojska.

V plamenih je mornariški arsenal v ruskem Kronstadtu.

V korist židov-beguncev iz Nemčije je priredil v Varšavi koncert slavni poljski mojster Paderewski.

Vedno zvest prijatelji!

Tako je bilo že prej in tako je še danes. Schichtovo terpentino milo pomaga gospodinji kakor nobeno drugo, da je v hiši vse lepo čisto!

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

ST 1-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELJEKI

Treba zagnati veliki motor

Ob priliki 13. ljubljanskega velesajma je imel predsednik g. Ivan Bonač pomemben otvoritveni nagovor, v katerem je rekel:

Napačno je mnenje, da je vsaka štednja dobra in koristna. Prav je, da država štedi pri svojih izdatkih, toda štediti je treba pravilno, kajti štedenje na nepravem mestu je v veliki meri škodljivo. Kjer ni dela, ni zaslužka, kjer ni zaslužka, pa tudi ni kupcev in ni blaginje ter usabnejo tudi viri dohodkov za državno blagajno. Treba je torej zagnati velik motor, da se zopet zavrti kolo gospodarskega življenja ter oživi sedanje mrtvilo. Denar, ki se izda za potrebna javna dela, najsibodo železnice, ceste itd., je plodnosno naložen. Glavno je, da se dela izvrše z

domačimi rokami in z domačim materialom. Skoraj ves zasluženi denar krcži, kot sveža kri polje po žilah našega gospodarskega stroja, dviga se domač nakup industrijskih in poljedelskih pridelkov. Če dvignemo moč domačega kupca, če dosežemo, da vsak, ki je pridnih rok, ima svoj kruh, se bo mnogo olajšala naša skrb, kam s presežki našega poljedelstva.

Pri tem je treba seveda predvsem urediti naše denarno in kreditno gospodarstvo, ki je prišlo čisto po nepotrebnem — v zagato. To vprašanje nikakor ni nerešljivo, zlasti, ko imamo dobre vzglede, kako se drugod z uspehom rešujejo taka vprašanja. — Z velikim motorjem bo težko kaj. »Domjac zmanjkuja.

Ime Slovenec veliko pomeni

Te dni je bilo 42 Slovencev pod vodstvom dr. Odarja sprejetih pri sv. očetu v Vatikanu. V svojem nagovoru je papež izvajal nekako sledeče: »Sprejemamo vas z veseljem kot dobre sinove in hčere, kot zveste otroke, ki so prišli v jubilejnem letu obiskat svojega očeta. Sprejemamo vas z veseljem zlasti zato, ker ste zastopniki Slovencev — to ime veliko pomeni —, ker ste zastopniki one-

ga naroda, ki je bil vedno zvesto udan rimsko katoliški cerkvi in od katerega upamo, da bodo sinovi hodili po istih stopinjah, kakor so jih hodili njihovi očetje, da bodo zmagali sedanje in prihodnje težave. V dokaz naše posebne naklonjenosti vam podajamo čudodelne svetlinje in želimo, da bi se tudi njene milosti razlile na vas, na vaše sorodnike in prijatelje, na vse, katere zastopate.«

KAJ JE NOVEGA

Poslednje slovo od narodnega voditelja

Ob grobu umrlega prelata g. Andreja Kalana je izpregovoril tudi bivši narodni poslanec Franc Kremžar. Povedal je sledeče pomembne besede:

»Gospod prelat! Teško jemlje od Vas zadnje slovo tudi ves slovenski narod, katerega ste ljubili z vso ljubeznijo, posvečeno od našega Mojstra, Učenika in Gospoda.

Prav iz evangeljskih korenin je kčila Vaša ljubezen do svojega naroda. Bog je ta mali slovenski narod zasadil v to slovensko grudo, na razpotje evropskih cest, na križišče velikih kultur, da bi tu vršil svojo zgodovinsko nalogo.

Ta svoj narod postaviti vsega v službo Kristusovih idej v zasebnem in javnem življenju in mu tako zagotoviti jamstvo za obstoj, to je bil Vaš namen, ko ste začeli orati ledino mladega katoliškega narodnega gibanja. Ker pa v senci duhovnega in telesnega hlapčevstva ne more poganjati ne kultura ne moštost, ki je potrebna za napredek in razvoj, zato ste ob času katoliškega preroda na Slovenskem stopili v bojne redi, da slovenskemu narodu, ki je tudi božje stvarstvo, priborite svobodo in pravico. Ko ste že dali slovo vsemu javnemu delu, ko se je katoliški borec umaknil katoliškemu modreću, ste sredi svetovne morije zopet stopili na plan in po smrti dr. Kreka ob strani dr. Korošca in drugih svoj narod povedli v boj za Jugoslavijo, hrepenenje zatiranega slovenskega naroda, kateri je v svo-

bodni jugoslovanski državi videl ščit svoje pravice in svobode. Tudi to Vaše veliko delo za jugoslovansko državo je kllilo iz istih evangeljskih korenin.

Bili ste vsekdar borec in modrec, po vzgledu velikega škofa sv. Ambroža, kateri je pred skoraj 1500 leti zaklical cesarju Teodoziju: »Ne sme ti biti všeč hlapčevski molk pri duhovniku, všeč pa ti mora biti njegova svoboda!« Zaradi te svobode ste bili pred svetno oblastjo sojeni, zaradi nje zapostavljeni, a klonili niste nikdar!

Ko danes Vaše mrtvo truplo polagamo v sveto slovensko zemljo, bi človek vpričlo dogajanj okrog in okrog sebe v bolnem obupu zaklical: »Na tleh leže slovenstva stebri stari!«

Ampak ob odprtem grobu velikega katoliškega modreca, ki v najhujšem boju ni obupal, ker je vedel, da v vseh človeških in narodnih pravadah najvišji gospod je Bog, tudi mi ne smemo izgubiti vere v boljšo bodočnost.

Zato v bolečini ne klonemo, ker verujemo. V trpljenju ne obupujemo, ker upamo! Žrtev se ne bojimo, ker ljubimo!

Ko Vam, gospod prelat, kličemo zadnjič: Z Bogom! Vas prosimo: Molite pri Gospodu narodov za svoj razbičani in razkosani slovenski narod, ki ob Vašem grobu izjavlja svojo vero v najvišjega Gospoda in Odrašenika, svojo vero v sveto katoliško cerkev in svojo vero v končno združitev in vstajenje!

Strašen boj pastirja z medvedom

Grozni so bili trenutki, ki jih je preživel te dni pastir Josip Vidimlič iz Vidimlije v Bosni. Ko je pasel na gorskem pašniku čredo ovac, zavohal je ovčarjev pes velikega medveda, ki se je bližal čredi.

Vidimlič, ki je imel s seboj puško, je ustrelil, vendar je zver le lahko zadel. Ranjeni medved se je vrget proti pastirju in ga je s šapo pobil na tla. Nato se skočil medved na psa, ki je zver ljuto napadal. Ta

trenutek je porabil pastir in poizkusil ubežati. Pa zaman! Medved je bil takoj za njim in je pastirja vnovič pobil s šapo na tla. Ker pes ni miroval, je imel medved odslej le opravka z njim in tako se je zgodilo, da je Vidimlič, čeprav hudo poškodovan, vendar le ostal pri življenju, ker se je zver končno naveličala boja s psom in pobegnila. Vidimliča so mimoideči kmetje nezavestnega pripeljali v bolnišnico.

Osebnosti

d Trojni jubilej obhaja na Tezmem pri Mariboru pekovski mojster in posestnik Alojzij Kovačič: 50-letnico rojstva, 25-letnico zakonskega življenja in 25-letnico pekovske obrti.

d Zlato poroko sta obhajala na binkoštni ponedeljek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah g. Matija Suman z ženo Terezijo roj. Kremet. — Zivela!

d Ze četrto stoletja župnikuje Ratečanom duhovni svetnik in župnik g. Janez Meršolj. Bog ga ohrani še mnogo let!

d Upokojen je Ambrožič Franc, profesor na gimnaziji v Kranju.

Domače novice

d Na ljubljanskih gimnazijah bo letos zaključek šolskega leta v četrtek 22. junija. — Služba božja, šolska svečanost in razdelitev spričeval.

d Zadnja povodenj je napravila po ravnih slovenskih krajih mnogo škode. Te dni sta dva

cenilca občine Raka ob Krki ocenila škodo poplave v tej občini. Poplavljenih je bilo pet vasi, 70 posestnikov okrog 600 prebivalcev in 300 glav živine. Skupna škoda samo v občini Raka znaša čez 700.000 Din.

d Močno se širi škrlatinka v Ihanu in okolici. Starši, dajte otroke takoj cepiti!

d Zvezo mesarskih združenj so si ustanovili slovenski mesarji. Za predsednika je izvoljen g. Jakob Dimnik od Dev. Mar. v Polju. Na zborovanju so gospodje mesarji med drugim pobijali upravičenost kmetov, da bi sami kllali svojo živino. — Kdaj pa se bodo kmetje združili v varstvo svojih koristi in kdaj bodo izvolili na razna važna mesta samo odločne zagovornike svojega stanu?

d Par tujskoprometnih števil. Zveza za tujski promet je izdala svoje poročilo za leto 1932. Kakor vsako leto prinaša poročilo statistične podatke o našem tujskem prometu. Iz njih posnemamo, da je bilo v Sloveniji leta 1932 148.458 tujcev, ki so prenočevali 652.369 noči, leta 1931 je bilo tujcev 115.814 s 654.692 nočninami. S tem je dosegel naš tujski promet re-

Kadar gre za zavarovanje, potem edino le domato slovenska

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vlom, nezgode, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje. Karitas.

Pojasnita dajejo zastopniki ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani Miklošičeva cesta 4, 19

kordne številke, pri katerih je treba poudariti predvsem, da je to pripisovati večjemu obisku naših letovišč po naših državljanih. Zakaj število Jugoslovancev je naraslo od 81.218 na 111.155. Promet z Avstrijo se stalno izboljšuje in je število avstrijskih obiskovalcev naraslo od 12.080 na 14.812. Za Avstrijo pridejo Nemci s 5564 obiskovalci (1931 6585). Promet z Nemčijo pada že od leta 1930 dalje. Tudi število obiskovalcev iz češkoslovske republike je padlo od 5640 na 5316 in iz Italije od 4267 na 4220. V poštev pride še Madjarska, iz katere je obisk padel od 2132 na 1780. Najmočnejša tujsko prometna središča so Ljubljana 48.838 tujcev s 110.160 nočninami, kateri sledi Maribor 18.091 s 28.823 nočninami in Bled 15.744 obiskovalcev s 174.465 nočninami.

IGNACIJ NARobe, TAPETNIK, GOSPOVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

d Pred štiristo leti se je rodil v Ribnici na Dolenjskem, slavni cerkveni skladatelj Jakob Gallus-Petelin. Preteklo nedeljo 11. junija, so se zbrali v ribniški metropoli: zbor Glasbene matice, nekateri gg. poslanci, zastopniki raznih oblasti in mnogo ljudstva, da počaste jubilejni spomin. Spored je obsegal zlasti službo božjo, cerkveni koncert in odkritje spominske plošče v poslopju tamošnje šole.

d Občni zbor Pokojninskega zavoda, ki se je vršil preteklo nedeljo v Ljubljani, je izvolil zopet stari odbor in je soglasno izrekel zahvalo in priznanje bivšemu predsedniku gosp. Lojzetu Vrtovcu.

d Tudi poljska republika rabi sadja. Ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se je mudil te dni v Varšavi, da se dogovori o ureditvi prometa med Jugoslavijo in Poljsko. Po svojem povratku iz Varšave je izjavil, da raste zunanja trgovina med Poljsko in Jugoslavijo in zlasti ugodno za Jugoslavijo. Posebno se zanima Poljska za naše sadje in v Poljsko bi mogli izvoziti mnogo več sadja, kakor ga pa izvažamo. Naši sadni izvozniki se vs: premalo zanimajo za poljski sadni trg, ki bi jim mogel v znatni meri nadomestiti delno izgubo dunajskega sadnega trga. Tudi trgovino s sadjem bi morali organizirati na združni podlagi in s podporo države.

Zavarujte se pri 'Karitas'!

To je pošteno in popolnoma varno zavarovanje!

d Občinske volitve bodo baje v kratkem razpisane, za enkrat v dveh banovinah, je izjavil na nekem shodu v Sarajevu ministrski predsednik dr. Srskič. Kateri banovini prideta prvi na vrsto, javnosti še ni znano. Nekateri kažejo bivšo Crno goro in Macedonijo, drugi pa na Slovenijo in Hrvaško.

d Za tiste, ki še nimajo urejenega domovinstva. Za pridobitev članstva v kaki občini

SARGOV

KALODONT

je v smislu novega občinskega zakona važen 13. junij 1933. Osebe, katerih domovinstvo bo ta dan sporno, bodo člani one občine, v kateri bodo ta dan stalno nastanjene. Javni nameščenci bodo člani občine, v kateri imajo ta dan službeni sedež, razen če izjavijo, da obdržijo staro članstvo. Vsi ostali pa ostanejo člani občine, v kateri imajo ta dan domovinsko pravico. Kdor je torej do 13. junija 1933 bival stalno najmanj 10 let v kakšni občini in je to dobo užival častne pravice, postane s tem dnem član dotične občine. Za takšno članstvo ni treba vlagati nikakih prošelj. Kdor je prebival najmanj pet let stalno v občini, pa dokaže, da more vzdržavati sebe in svojo družino in da vživa častne pravice, lahko vloži prošnjo in ga mora občina sprejeti za občinskega člana.

d O naših kreditnih razmerah je podal zanimivo poročilo na sestanku lesnih trgovcev v Kranju, predsednik združenja g. Franjo Sirc. Zlasti je ožigosal nepravilno postopanje Narodne banke, ki kreditne (posojila) neenakomerno razdeljuje po posameznih pokrajinah. Ali so gg. narodni poslanci proti takemu postopanju brez moči?

d Resnične besede. Te dni so otvorili v Bečičevem »Kmetijski dom«. Pri tej priliki je govoril tudi minister g. Ivan Pucelj. Izjavil je med drugim sledeče: Vsi vemo, da se vedno povdarja, da je kmet prvi, da so njegove za slave in važnost največje. Kadar pa mu je treba priznati pravice, in mu dati kar mu gre, takrat se ga pozabja. Dobro je povedal gospod minister!

d Recept za srečno življenje. 1. Mirna in čista vest. 2. Zdravo telo. 3. Smisel za poštno veselje. 4. Primerno opravilo. 5. Zajamčena bodočnost. 6. Ljubezniva žena oziroma mož. 7. Neomadeževana preteklost. 8. Osemdesettisoč dinarjev na leto. 9. Debela koža.

Med brati Hrvati

d Krški škof dr. Srebrnič je te dni obiskal Vrbnik in Risiku in s tem obšel že skoraj vso svojo škofijo. Narod svojega cerkvenega kneza povsod nad vse navdušeno pozdravlja.

d 25.000 katoličanov iz Vojvodine je te dni v Svetozaru Miletiću proslavljalo 1900-letnico smrti Jezusa Kristusa. Svečanosti so trajale več dni. Ogtomni množici je govorilo 32 govornikov duhovniškega in svetnega izobraženstva.

d 45.000 kg rib so pripeljali ribiči v maju na splitski trg.

d Okrog 1000 češkoslovaških turistov poseti v juniju Split in druge primorske kraje.

d 4217 vernikov je prejelo o Binkoštih sv. birno v zagrebški stolnici.

d Nenačoma je umrl v Zagrebu Dragotin Domjanović, največji sodobni hrvatski pesnik. Pesnil je tudi v kajkavščini. (Za naš »kaj« imajo Hrvatje besedico »što«.)

d Čuimo domače inženirje! Temelje izpodkopujemo sebi, če dopuščamo, da so brez

posla izvrstni domači inženirji, drago pa plačujemo tuje. En zgled! Te dni so jugoslovanski inženirji zborovali v Belgradu. Poleg mnogih drugih iznajdb naših inženirjev sta vzbudili posebno pozornost dve iznajdbi. Inž. Maks Samec je na kongresu poročal o svojih dolgoletnih poizkusih, kako oplemenititi premog naše banovine, da bo popolnoma uporaben tudi za industrijske namene. Njegovi poizkusi so se popolnoma posrečili in mogel je proizvesti iz našega premoga prvovrsten koks, ki bi nas čisto osvobodil od potrebe uvažanja visokokaloričnega tujega premoga. — Inž. Popović iz Belgrada pa je poročal o svojih dolgoletnih raziskovanjih, kako bi se mogla iz bitumoznih škričev pridobivati nafta. Tudi njemu so se njegovi poizkusi docela posrečili. Iz bitumoznih škričev bi mogli pridobivati toliko nafte in bencina, kolikor ga sploh potrebujemo.

Iz naše prestolice

d Narodna skupščina v Belgradu je dne 8. junija zopet pričela zasedati. Prečitane so bile med drugim razne interpelacije. Narodni poslanec M. Dragović je izrazil svoje nezadovoljstvo, da se v današnjih težkih časih, dovoljuje obiskovalcem političnih shodov prosta vožnja po železnici. Poslanec dr. Metikoš je prosil od prometnega ministra pojasnila zaradi ukinitve olajšav za potovanje uradnikov in upokojencev državnih prometnih ustanov. — Poslanec dr. Rešeljevič je vprašal, zakaj narodni skupščini še ni bil predložen zakonski načrt o invalidih. V pondeljek so začeli pretresati zakonski osnutek o organizaciji gasilstva. Tudi nov načrt zakona o agrarni reformi so sestavili. S starim načrtom niso bili zadovoljni.

d Proti spremembi mirovnih pogodb se je vršilo nedavno zborovanje v Belgradu. Eden izmed govornikov je dejal: »Če zahtevajo naši nasprotniki spremembo mej v našo škodo, potem go zahtevamo tudi mi v njihovo. Zahtevamo, da se spremeni rapalska pogodba in da se nam vrnejo po načelu narodne pripadnosti Goriška, Trst, Istra, Reka, Zadar in Lastovo. Zahtevamo v tem slučaju tudi popravo mej na Koroskem in naše slavno Gosposvetsko polje. Nič nočemo tujega, hočemo samo svoje.

Na podobnem protestnem zborovanju v romunski Bukarešti je eden govornikov dejal, da nima Italija niti najmanj pravice govoriti o spremembi mirovnih pogodb na škodo drugih, ker bi morala najprej sama pustiti to, kar ni njeno, to je Primorje in južno Tirolsko.

d Kako pa sodniki? Te dni so zborovali sodniki v Belgradu. Stavili so razne resne, stanovskemu društvu primerne zahteve. Med drugim hočejo, da se višja mesta na sodiščih spopolnjujejo z razpisi in predlogi osebnih skupščin višjih sodišč. Ocenjevanje sodnikov naj se popolnoma ukine. Za starejšine okrajnih sodišč naj se ne postavljajo mlajši, kakor so njihovi podrejeni itd. Poleg izboljšanja materi-

jelnega položaja, zahtevajo sodniki v svojem poslovanju neodvisnost, trdeč, da je le tako mogoče uspešno izvajati zakonodajo. Resolucija povdarja potrebo izboljšanja jezika v zakonodaji in omenja potrebne spremembe v listkovnem zakonu.

d Trošarina na sladkor znaša v Jugoslaviji 7.77 Din na kg; še višja je v Italiji. Posledica predragega sladkorja je, da se ga porabi le 5 kg letno na osebo.

d »Ni izključen«, da pride s postopnim zblizanjem na gospodarskem polju do carinske zveze med državami Male antantes, je izjavil češki minister dr. Beneš uredniku nekega francoskega lista.

d 100.000 mož močno armado bi imela Jugoslavija v smislu razorožitenega načrta angleškega ministrskega predsednika Mac Donalda. Druge države pa: Italija 200.000, Ogrska 50.000, Avstrija 25.000, Francija 200.000 in enako tudi Nemčija, ki — tako piše list, po katerem posnemamo podatke — bi se potem ne smela pritoževati, da je poniževana od Francije.

Nesreče

d Hišo in dve gospodarski poslopji je uničil ogenj v Dolgi vasi pri Kočevju. Prizadeta sta posestnik Stavdhar Josip in mizarški mojster Josip Klaming.

d Velik požar je uničil gospodarsko poslopje posestniku Jurgecu v Barislovcu. Njegov sosed Jerenko je bil tako nesrečen, da mu je pogorelo gospodarsko poslopje in stanovanjska hiša do tal. Starši in otroci so v samih srajcah zbežali na prosto ter se oteli iz gorečega poslopja. Jurjec je zavarovan, Jerenko tudi, toda komaj za 280 kron. Jurgečev in Jerenkovo ženo so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

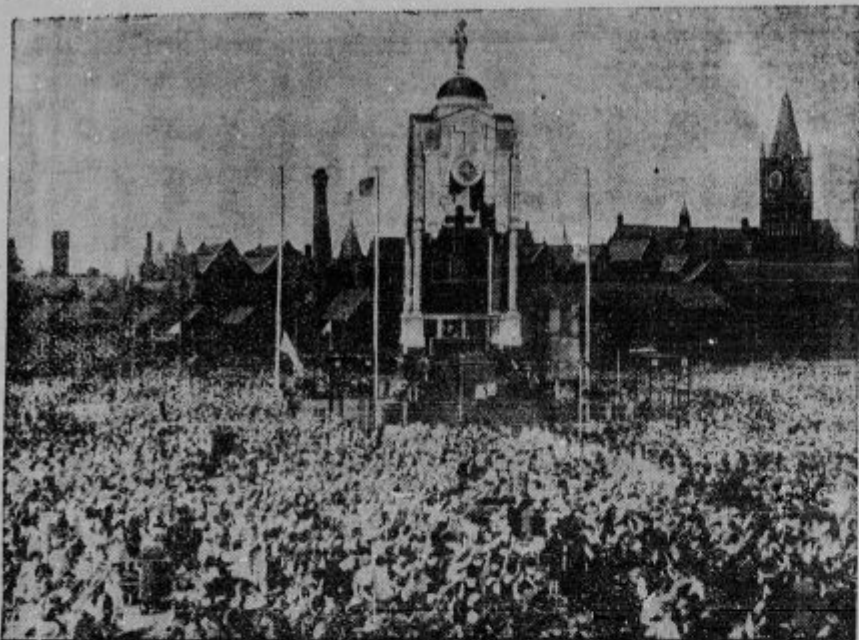
d Plameni so popolnoma uničili Cevzarjevo gospodarsko poslopje v Lokovici pri Šoštanju.

d Strela je ubila v sobi 14-letno Frančiško Kožar iz Zagorice pri Dobropoljah.

d Po nesreči je zadel strel v trebuh Ferka Janeza, posestnika pri Sv. Urhu in župana občine Tinje na Pohorju. Gosp. župan je poškodbi podlegel.

d Skoro iz jasnega je udarila strela. Ōni dan se je prikazala na Staro Vrhniko meglica, ki je pa postala usodna. Okoli petih je že zagrmelo in zabliskalo se je — v hipu je udarila strela — skoro iz jasnega. Svingnila je v oreh posestnika Francka Trčka, po domače Prinčka, Stara Vrhnika. Odtod je šla strela skozi deblo oreha v zemljo, potem pod zemljo v hlev, kjer je svingnila v prednje noge krave, ki jo je seveda pobila. Krava se je mučila na prednjih nogah, dočim je na zadnjih še neovirano stala. Takoj je prizadeti posestnik dāl kravo pobiti. Čudna so pota strele: ko je poškodovala kravo je svingnila v vodovod in pokvarila eno cev, od koder pa končno izginila v zemljo.

d Obstretil se je binkoštni ponedeljek Jenič Ivan, posestnikov sin v Podgradu. Postavil

Na binkošti so v Liverpoolu postavili temeljni kamen za novo katedralo. Slovesnosti se je udeležilo 20.000 šolskih otrok. Prisostvovali ji je papeški legat in nadškof Downey.

Na razstavi v Chicagu so razstavili tudi zbirko kron, ki so jo sestavljali 16 let. On jeve proti desni v prvi vrsti: kroni Viljema, nemškega cesarja in francoske cesarice Josephine; potem angleško jabolko in japonska zvezda; krone Norvegije, Švedije in Lombardije. V drugi vrsti: krone Portugalske, Italije, Anglije in Španije. V tretji vrsti: krone Napoleona, Holandske, papeža Leona, Danske in Siamu. Čisto zadaj na levi krona ruskih carjev in desno avstrijska cesarska krona. Skupno vrednosti teh kron cenijo 6 milijard.

Zgubljen

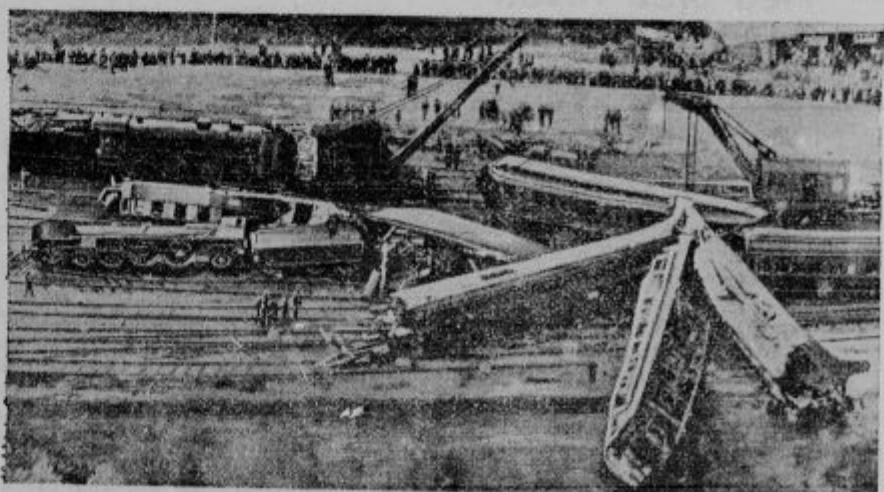
je ta zob, če ga takoj ne zalijemo. Ostanek jedi se je zajedel med zobe, ustvarja se mlečna kislina in razkraja zobno sklenino. Posledica tega je majhna luknjica. Dnevna nega s Chlorodont zobno pasto štiti zobe pred prezgodnjim razpadanjem, ohranja je zdrave in dela srajne bele. Tuba Din. 8.-, velika tuba Din. 13.-.

Angleški kraj Juri V. je včeraj ob 15 s svojim govorom odprl pred 2000 delegati svetovno gospodarsko konferenco.

Leon Trocki, ki se baje pogaja za povratek v Rusijo. Stalin menda ni njegovemu povratku nasproten, toda vprašanje je, ako pojde Trocki v past, iz katere ne bo več izhoda.

Na binkoštno soboto se je blizu mesta Nantesa Francoskem pripetila strahovita železniška nesreča. Bilo je 15 mrtvih in 138 ranjenih.

Avstrija

zemlja lepote
in nizkih cen

Vas vabi!

Zgodovinska mesta / Sredogorje in
planine / Obalna kopališča / Zdra-
vilni vrelci / Termalna kopališča /
Žične železnice

Izvanredni popusti na vožnji!
INFORMACIJE:

„PUTNIK“, društvo za tujski promet, Ljub-
ljana, vse njegove podružnice, kakor tudi
vsi večji potovalni uradi

je puško v grm. Ko jo je vzel v roke se je spro-
žila. Strel ga je po nesreči zadel v levo stran
prsni; krogla je obtičala v životu. Peljali so ga
v bolnišnico, po potu je umrl vsled notranje
izkrvavitve. Star je bil 28 let in zapušča vdovo
in dva otročiča.

d Gad je pičil na njivi 13-letno Kukelj Ma-
rijo iz Ajdovca pri Zužemberku. Je nabirala
na njivi za prašiče. Deklici so sosedje nogo
prevezali in jo prepeljali v žensko bolnišnico
v Novo mesto.

Novi grobovi

d Umrli je gospa Alojzija Ličof na Poto-
kih 17 pri Javorniku. Dočkala je starost 88
let. Blagi ženi, ki je bila dolgo let »Domo-
ljubova« naročnica, naj bo Bog bogat plačnik!
Preostalih naše sožalje!

d V Kozarščah pri Starem trgu se je pre-
selil med nebeške kraljice mali Vanjo Šunrada.
V Vojni vasi so pokopali Tinco Müller, sestro
črnomeljskega župana. — V Kostrivnici je umrl

trgovec Jakob Junež. — V Solčavi je 8. junija
mirno v Gospodu zaspal tomošnji župnik zla-
tomašnik in duhovni svetnik g. Miloš Smid.
V Kamniku so položili v grob Marijo Repen-
šek. — V Kamnici v dolski župniji je odšel v
večnost 77-letni Franc Zupančič. — V Ljublja-
ni so odšli v večnost: Marija Kuglič roj. Sko-
čir, Avgušlina Zevnik roj. Kodelja, soprog
ključavničarja. Naj počivajo v miru!

Razno

d Bivšim vojakom. Na prijaznem hribočku
nad Zagorjem kraljuje ljubka cerkva Svetega
Uha. Tam se zberejo v nedeljo, dne 18. junija
vojaki iz svetovne vojne. Ob 10 bo sv. maša,
katero daruje č. g. bivši vojni kurat prof. Ra-
tej iz Trbovelj, za padle vojne tovariše. Po ma-
ši je zborovanje. Po zborovanju prosta zabava
ob sodelovanju rudniške godbe iz Zagorja. —
Skupina »Bojevnikov« Zagorje vljudno vabi
vse bližnje vojne tovariše, da se zborovanja v
obilnem številu udeležijo.

d Zaščita države. Pred državnim sodiščem
za zaščito države je bila izrečena razsodba pro-
ti šimetu Korčulaniču, Jozi Martinoviču in
Marjanu Bilanu, ki so bili obtoženi, da so kot
člani vstaške organizacije v Zadru prenašali
od onod v Jugoslavijo propagandno gradivo,
orožje in denarno podporo za oboroženo vsta-
je in nasilno odtrganje dela kraljevine Jugosla-
vije v posebno državo. Državno sodišče je do-
gnalo njihovo krivdo in vse tri proglasilo za
krive. Obsojeni so: Korčulanič šime, ki je v
tujini, na dosmrtno robijo, Joza Martinovič
na 20-letno robijo, Marjan Bilan pa na 8 let
robije. Vsi trije so obsojeni tudi na trajno iz-
gubo častnih pravic.

Papež Gregor VII. je umrl z besedami:
»Ljubil sem pravico in sovražil krivico, zato
umiram v pregnanstvu.«

RAZNO

Avg. Senoa:

BARON IVICA

»Odrezali so me, gospod, kakor nit od klobčiča. Pisal
sem Jagici, pisal Martinu, pisal senatorju, pisal cesarju
— toda odgovora od nikoder. Nečof me je poklical ka-
pitan na raport in mi resno zagrozil, naj če ne drznem
več pisariti, sicer bodo pele batine. Nisem več pisal. Ko
sem pa stal takole sam samcat v tihi, jasni noči na straži,
sem mislil na svojega očeta, na svoj dom, na Jagico na
Nika in na Jelico in plakal sem, gospod moj, plakal kot
deklica. Nobenega glasu nisem dobil od doma. Prihajali
so rekruti, toda malo domačih Zagrebčanov, Duhovljana
pa sploh nobenega. Tedaj so vojake še lovili in domačih
sinov sploh niso jemali, temveč le različne nepridiprave.

Lepa dežela je Italija, lepe hiše, visoke cerkve, a
meni je bilo vse to zoprno, sovražil sem hiše, cerkve,
ljudi, vse, vse. Končno — dve leti sta mi šli — nisem
več ne pisal, ne jokal, ne mislil, ne sovražil: postalo mi
je vseeno. Ničesar nisem več videl, razen svojega kape-
tana in ničesar več slišal, razen svojega bobna. Povem
vam, postal sem kamen. Prišlo je tretje leto. Naš bataljon
je taboril v majhnem mestecu — nekje pri Milanu — na
ime sem res že pozabil. Nekega večera dobimo povelje,
naj nabijemo puške, kajti ne obeta se nam nič dobrega.
Okrog polnoči je začelo zvoniti in pokati. Hitro smo na-
sadili bajonete na puške in hiteli za bobnom. Povedali
so nam, da so se Italijani uprli in da hočejo pregnati
cesarsko vojsko. Na oglu neke ulice, blizu glavnega trga,
se je začelo usipati na nas. V prvem trenutku mi je bilo
nekako čudno, hladno, pa zopet vroče, ko sem gledal,
kako se je sedaj ta, sedaj oni iz naše čete zrušil. Toda

končno me je zgrabila jeza, obrnil sem puško in zavihtel
kopito. Blizu mene je stal kapetan in navduševal svoje
ljudi, mahaje s sabljo. Tedaj skoči izza ogla neki Italijan
in nameri pištolo na našega kapetana, toda jaz planem
in mu porinem bajonet med rebra, toda še na tleh pomeri
vrag name in me zadene v nogo. K sreči se je zarila
krogla samo v meso in kost je ostala zdrava. Odnegli so
me v Milan v bolnišnico. Rana se mi je vnela in ležal
sem pet mesecev. Ko sem ozdravel, so me povišali za
korporala, češ, da sem rešil kapetana.

Glej — mi je šinilo v glavo — sedaj si korporal,
sedaj si gospod in tudi kapetan te ima rad. Morda bi
me izmotal.

Odšel sem k njemu. Lepo me je sprejel in jaz sem
mu pripovedoval o vseh krivicah, ki so mi jih bili pri-
zadejali, o svojem domu, o Jagici, o varuhu, o pogorelcih
in o naredniku: odkril sem mu vso svojo dušo.

Poslušal me je, čudil se je in si pulil leve brke. Ko
sem mu vse odkrito povedal, je udaril kapetan Petrovič
srdito z nogo ob tla in zakričal:

»Strela jih ubila! — bil je namreč graničar — pa to
so razbojniki. Toda le počakaj, jaz jim že dam popra!
Napiši vse to in mi prinesi. Videli bomo, kaj bo. Jaz že
pokažem tem volkovom, pa če bi imel oditi do samega
cesarja.«

Napisal sem vse, kar mi je ležalo na duši in izročil
kapetanu. In on je še pripisal cele litanije ter poslal
vse magistratu v Zagreb. Moj Bog, kako mi je vriskalo
srce od veselja! Čakal sem en teden, dva, tri — končno
odgovori kapetanu — kaj mislite, kdo? Tisti senator, ki
nas je delil. Petrovič mi prebere pismo. Mati, da se je
omožila s pogorelcem Jernejem in da je sedaj on go-
spodar v hiši, a Jagica da se jeseni primoži na nek
kmetijo v sosednji vasi. — Meni se je meglilo pred očmi.
Kri mi je silila v glavo in stal sem kot štor. Pogorelec

MED BRATI V TUJINI

Srebrna poroka.
(Heerlen — Holandija.)

Dne 13. maja je starosta našega društva sv. Barbare, g. Jožef Ograjenski praznoval 25 letnico zakonske zveze s svojo zvesto družico Frančiško Koenig. Jubilatant je bil rojen 17. febr. 1880 v Sv. Ilju pri Velenju, njegova soproga pa 2. apr. 1883 v Zagorju. Takoj po poroki sta prišla v Nemčijo, l. 1920 pa sta se preselila v Holandijo. Takoj po prihodu v to deželo sta pričela snovati društvo sv. Barbare. Nemalo sta žrivovala, ne le duševno, ampak tudi materično, da se je njuna zamisel

urezničila. Še danes sta neumorna pomočnika pri vseh društvenih prireditvah. Njunj osebni stiki so marsikaterega izseljenca pritegnili pod društveno

okrilje. Slovenske družine ju šestotokrat kličejo za botra svojim otročičem. — Jubilatant je že dolgo vrsto let poverjenik >Domoljub< in >Slov. Gospodarja<. Sami dostavljata list naročnikom na dom in ob teh prilikah ima za vsakogar pripravljeno toplo besedo in odprto srce za bolne, trpeče in pomoči potrebne. — Vsi izseljenci se pridruženo krogu njegovih prijateljev in mu ob srebrnem jubileju čestitamo z vročo željo, naj Vsemogočni ohrani jubilatanta, njegovo družico in družino še mnogo let v zdravju in sreči. Bog naj bo plačnik za njegova dobra dela! — Jugoslav. izseljenci v Holandiji.

Slovenski dan v Gladbecku.
(Gladbeck.)

Za velikonočni čas je obiskal nas westfalcke Slovence tudi č. g. Drago Oberžan iz sosednje Holandije, kjer ta blagi gospod tako uspešno deluje med svojimi rojaki. V Gladbecku je bil 12, 13. in 14. maja. Vsi Slovenci so prejeli svete zakramente. V nedeljo je bila odborova seja zveze slovenskih katoliških društev, katere so se udeležili vsi zastopniki društev, novi konzul g. dr. Rybar in č. g. komisar Goričar. Gospod predsednik Lindič Ivan je dal obširno poročilo o uspešnem delovanju naše zveze. V cerkvi sv. Lamberta je potem pridigal č. g. Goričar; procesijo je vodil č. g. Tensundern ob asistenci č. gg. Goričarja in Oberžana. Zapeli smo lavretanske litanije. Slovenska deca, dekleta in fantje, moške in žene so odpevali. Po službi božji je bila v dvorani Rokodelskega doma velika slovesnost, katere so se udeležili čez 400 Slovencev. Predsednik dr. sv. Barbare Josip Dobrave je z lepimi besedami pozdravil svoje rojake in se je sponjnal domovine. Stojte smo zapeli jugoslovansko narodno himno. G. konzul dr. Rybar je govoril o zvestobi do domovine, g. Tensundern o medsebojni ljubezni in o zvestobi do svete vere. Otroci so na odru zapeli lepe slovenske pesmi, zaigrali kolo in zanimivo igro in so nas vse prav razveselili. Tudi naš gledališki oddelček (Theater-Abteilung) je nastopil prav izvrstno. Vsak Slovenec je bil srecen in v svojih mislih je bil v svoji mili domovini. »Oj hčica očelova, Bog živi te.« Dragi rojaki na Gorenskem in Dolenskem, v Trbovljah in v Savinjski dolini, četudi smo daleč od Vas, v duhu in po srcu smo združeni z Vami.

„Sveta vojska“ na Trsatu

»Skrozi veliko okno« je letos Bog pogledal romarje »Svete vojske«. Po večdnevnem deževju je binokotno soboto posijalo solnce in z vedno večjo darežljivostjo sipalo svoje zlote žarke ponosni prirodi. Zgrinjale so se skupine romarjev na ljubljanskem kolodvoru in zasedle posebni romarški vlak, ki je — ves okrašen s cvetjem in zelenjem — ob pol 10 odpeljal vesele romarje. V Zidnena mostu so bili priklučeni še romarški vozovi nariboskega vlaka, tako da je imel vlak 15 vozov s 750 romarji, ki so okoli 9 zvečer napolnili Marjino svetišče na Trsatu.

Pozdravni govor v cerkvi je imel duhovni vođa »Svete vojske« msgr. Viktor Steska. Sledile so pete litanije Matere božje, na kar so se romarji razšli. V nedeljo je ob pol 6 pridigal p. V. Vrtovec. Po pridigi je bila slovesna sv. maša z asistencijo Hrvatskim romarjem s Klanjca in Dubrave, ki so prišli z nami na Trsat je ob 7 pridigal g. kaplan Sunčič iz Rogaske Slatine in opravil zanje sveto mašo, pri kateri so Hrvati lepo prepevali.

Ob 8 je imel msgr. Steska zopet slovensko jedigo in romarško sv. mašo, ob 10 pa so opravili domači po. frančiškani slovesno sv. mašo v slovenskem jeziku, kar je bilo za mnoge naše romarje nekaj novega.

Ob 9 je bilo treznošno zborovanje v samostanski dvorani. Msgr. Steska je imel pozdravni nagovor, nakar sta govorila še g. kaplan Sunčič in tajnik »Svete vojske« Franc de Cecco.

Popoldne ob 2 je med petjem živahno razpoloženih romarjev odplula ladja »Kosovo« z romarji proti Omišju. Po petih litanijah je imel le poslovilni govor v cerkvi p. Vrtovec, nakar so a romarji razšli po mestu in izven mesta in obdobje lepo okolice. Proti mraku so bili zopet zbrani na ladji, pripravljeni za odhod.

Pri vseh cerkvenih opravilih je vodil pete »Zbora iz vse Slovenije« absolvent orglarske šole Franc Koler. Zel je splošno priznanje. Ne smemo prezreti tudi vzorne preskrbe v točilnici brezalkoholnih pijač na vlaku. Bilo je vse tako skrbno pripravljeno in izvedeno, da je voditelj romanja, tajnik de Cecco, gotovo z zadovoljstvom poslušal sčete klice romarjev, ko so ob 9 zvečer odhod vlaka klicali Trsatu in morju: »Z Bogom Trsat, i Bogom morje! Drugo leto spet pridemo! Iz kar se je glasila menda še edina neizpeta pesem za tem romanju — zahvalna pesem.

Jernej gospodar na mojem domu in Jagico da izgubim! Kakor hloed sem stal in niti besedice nisem mogel črhnuti, noge so mi prirasle k zemlji, le z roko sem grabil za korporalski portepe in ga stiskal, stiskal in ga mečkal, kot bi imel v roki Jernejevo glavo. Moj kapetan mi je prebral pismo dvakrat, prebral trikrat, prestavljal sedaj to, sedaj drugo nogo, pulil svoje brke, potiskal čako enkrat na nos, drugič zopet na vrat, pokašljeval in pljuval. Nato je vstal, premeril dvakrat, trikrat sobo in zarohnel:

„Ta — ta — ta — ta to je svinjarija, prava svinjarija. Strela jih ubila, ti lopovi bi zaslužili, da bi jih človek pekel na ražnju, Hm! Kaj naj značnem? E, do cesarja — do cesarja!“

Postalo mi je nekako laže, ko sem videl, da se je pošteni kapetan zavzel zame kot oče. Zbral sem še tisto malo krvi, kar mi je je ostalo v srcu, pa sem odkrito dejal kapetanu Petroviču:

Vaša milost, gospod kapetan, vi vidite, kakšna krivica se mi godi in — oprostite mi — če bi imel pred seboj tega Jerneja in tega lopova, tega špičastega Martina, jaz bi oba pobil pri tej priči, pa če bi me to stalo glavo. Toda jaz sem tu v vojaški sukunji, a oni se tam prosti šopirijo po mojem gnezdu in sam Bog ve, kaj je z mojim bratom in z mojo sestro. Daleč je od tu do mojega doma — jako daleč. Zato vas prosim, vaša milost, gospod kapetan, kakor se samega Boga prosim, pomagajte mi, da pridem domov, sicer se bo zgodila nesreča.

„Kaj še! me zavrne kapetan. „Kaj si znorel? Saj menda veš, da si v cesarski sukunji in da boš moral pojedsti še marsikak hlebec komisa. Res je, da so te po krivici vtaknili vanjo, toda prisega je prisega. Tyi ni šale. Domov ne moreš.“

„Toda s silo mi bodo omožili nevesto.“

„Kaj hočeš? Na dekleta boš moral pozabiti, saj je to še najmanjša nesreča. Samo, da ti ne razneso imetja, to je glavna skrb. Ali veš kaj, Ivo, pridi pojutršnjem, pristavi kapetan in si opase sabljo, pa bova govorila dalje. V Zagrebu imam kapetana, prijatelja. Ti mi boš vse povedal, kaj je vašega in on bo vse iztirjal, kakor je treba. Ne boj se; vse bo še dobro. Torej pojutršnjem, ne boj se ničesar.“

Zahvalil sem se kapetanu, položil dlan ob čako in odšel. Huda noč je bila to, prehuda.

Ležal sem na svoji slamnjači kot hloed in zrl v majhno svetilko, ki je gorela sredi sobe. Vsi vojaki so spali, a jaz nisem mogel zatisniti očesa. Zdelo se mi je, kakor bi stopal iz somraka moj rajniki oče pred me, bled, kakršen je bil na mrtvaškem odru in kakor bi prihajala moja mati z Jernejem. Zdelo se mi je, da vidim varuha, kako se mi porogljivo smeje, da vidim brata in sestro, kako bosa in lačna glodata suho skorjo, — videl sem nazadnje svojo Jagico, kako plaka. Vse to sem gledal in vse to se mi je pri majhni svetilki mešalo pred očmi. Hotel sem planiti iz postelje, zakričati kot ranjena zver. Toda sem molčal, zatisnil oči, da bi ne videl ničesar drugega kot črno temo, želel sem, da bi bil slep, gluha, da bi ležal pod črno zemljo.

Ko nas je jutraj klical boben na pregled, je bobnelo tudi v moji glavi. Postavili smo se na dvorišču vojašnice v vrsto. Namesto našega kapetana je vodil četo nadporočnik — neki Nемец. Začudil sem se temu, saj je hodil Petrovič na vaje. Ali je bolan? Kaj mu je? Vprašam narednika.

„Ponoči, mi je odgovoril, je dobil kapetan Petrovič ukaz, da mora oditi takoj k drugemu polku na Poljsko.“

„In je odšel?“

„Odšel!“

Zazeblo me je. Tudi to! Moja zadnja rešilna bilka,

Najdražje drevo na svetu. Najdražje drevo na svetu je brez dvoma 100 letna platana, ki raste v ostržju Londona. Drevo so posadili nekaj haš na to mesto, ker je tukaj stala prej neka cerkva, ki je po kasnejše pogorela. Neka stavbena družba ponuja londonski mestni upravi 6 milijonov dinarjev za to drevo, običina pa ga ne proda in tudi ne da v okolici dati previsokih hiš da se drevo ne bi v seči zadržalo.

Milijarde za topove. Po uradnih podatkih izdajo vse države nad 200 milijard za oboroževanje. Na prvem mestu je britanski imperij, zatem Zedinjene države, sovjetska Rusija, Francija, Italija, Japonska in Nemčija. Nemčija izda za oboroževanje več kot vse tri države Male antante skupaj. Nemski vojni proračun je dvakrat večji od poljskega, španskega ali kitajskega. V teh svotah pa niso vštete plače in pokojnine. Strokovnjaki računajo, da se vrže za oboroževanje letno nad 700 milijard, od tega pade na Evropo dve tretjini!

PO DOMOVINI

Za rglod!
(Brezje.)

Na binkoštni lorek sem pohitela k Mariji na Brezje, da se ji zahvalim za ozdravljenje. Ta dan ni bilo navala. Le par razredov ljubljanskih učenec je prišlo na izlet. Prihiteli so tudi trije pari novoporočencev, ki so pred Marijinim oltarjem sklenili zakonsko zvezo. Vsi trije pari so bili enako oblečeni, brez luksuznega naključja; edino šopke svežega cvetja so imeli. Vsi trije pari so pristopili k mizi Gospodovi. Med sv. mašo za novoporočence so krasno zapeli mali ljubljanski izletniki. Kako lep prizor! Blagor starem in županu, ki imajo take fantje in dekleta. Blagor naši domovini, ako bo imela obilo takih mož in žena! — Romanica.

Društvene vesti.

(Suha nad Kranjem.)

Nedavno se je vršil občni zbor knjižnice »Lipa«, in sicer v orodnišču gasilcev, ker so prostori bivše ljudske knjižnice »Belec« bili zapušteni. Seveda gre pri tem priznanju tudi nekaterim važenem, ki so s svojo dobrohotnostjo pripomogli, da je knjižnica ob svoji 25 letnici, to je ob času najlepšega razvoja prejela to jubilejno odlikovanje. Upamo, da so udeleženci občnega zbora izvolili dober odbor. Pričakujemo del, vsaj po delih se spoznamo. Novovstanovljena knjižnica je dostopna vsem Sušanom ter vsem prijateljem dobrega čtiva. — Vredno je omeniti tudi početvalno delo naših gasilcev, ki skrbijo, da ostanejo vredni svojega napisa, ki se bližnji na pročelju doma: »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč«.

Tabor bojevnikov v Crngrobu.

(Skočja Loka.)

Z velikim navdušenjem se bivši bojevniki pripravljajo na velik tabor, ki se bo vršil 2. julija t. l. v Crngrobu pri Skočji Loki. Če bi drugega ne bilo, stara in znamenita božja pot sama bo ta dan privabila polno ljudstva. Pa tudi spored sam obeta lep in vesel dan. Ob pol 8 odhod z godbo iz Skočje Loke, nato sv. maša za padle vojsake. Po sv. maši tabor na prostem, kjer govorijo v imenu bojevnikov zastopniki raznih skupin. Na taboru in

pri sv. maši prepevajo združeni moški zbori in igra škofovska godba. Stedi vesel opoldanski odmor, v katerem bo pogato preskrbljeno za cenoeno jed in pijačo. Veseli del tabora se nadaljuje tudi po litanijah, ki bodo ob 8 popoldne. Ob 5 razhod in povratek z godbo v škofovo Loko. Zveze z vlakci zelo ugodne. Pridite, stari bojevniki v lepi Crngrob 2. julija, da obudimo veselo in žalostno spominne in požajemo svojo odlično voljo za mir.

»Vodac.

(Velesovo.)

V tretje gre rade. Začo se o naši »Vodac« pogovorimo še tretjič, da bomo natočili čisto! V zadnjem poročilu o naših vrlih igralcih je menda pomotoma izostala pohvala tujnika Jakopiča, ki je svojo ne ravno lahko nalogo tako imenitno rešil, da je žel splošno odobravanje.

Kriza in drugo.

(Stranje pri Kamniku.)

Kakor je videti, nas je kriza začela gledati z bolj hudobnim pogledom. Kupčija z apnom je nekam zastala. Čela vrata apnenice je pripravljenih; vsak dan bi lahko zagorele, pa ni nikogar, ki bi apno kupil. S tem so pa udarjeni obnem tudi tisti, ki dva prodajajo in tisti, ki jih napravljajo. Pravijo pa, da moramo davke plačevati. In še druge obveznosti so. Ali kjer ni kupčije, ni denarja. Čudim se tudi odhod to, da cena kmetijskim pridelkom vedno pada, cena trgovskim in tovarniškim izdelkom pa vedno raste. To ni prav in ne zdravo. — V Praprotnem za Kalom je umrla v 80. letu starosti, vdova Grilje Uršula. Kljub visoki starosti je prebrala prav vsakega »Domoljuba« brez oča. Naj mirno počiva v Bogu!

Ravno.

(Blagovica.)

Dne 21. maja je dekliška Mar. družba vprizorila dve zabavni in obenem poučni igri. Igralkam se moramo prav lepo zahvaliti, ker so nas razveselile s svojim nastopom. Udeležba pa je bila, žal, majhna. — Koncem maja je Mar. družba pripravila izlet k Sv. Trojici pri Moravčah. Pridružile

so se tudi dekleta Mar. družbe iz Čestnjice. Z izletom so bile kar zadovoljne, čeprav je vreme bilo bolj slabo. — Še ena stvar je potrebna, da jo zapišemo. Vsako leto je na Limbarski gori o Binkoštih cerkvena slovesnost. Kako žalostno je gledati, ko se ta dan mladina vrata od jopoldanskega opravila v sumljivih okoliščinah. Nato grede v gostilno, tam pa pije, harmonika, ples, kvantna in kletev. Ni lepa ta naša razvada. Koliko se na takih slovesnostih potiče zapravi denarja in poštenja. Zdi se, da gospodarska kriza nekaterih še ni dovolj zagrabila. Dokler je še toliko denarja za pijačo, ne smemo tarnati.

Prvo sv. obhajilo.

(Smarje.)

V soboto dne 10. junija je bil za šmarsko župnijo pomemben dan. Ubrano pritrkavanje je naznanjalo, da prejme 40 malih prijateljev božjih privratic Jezusa. V ta namen je bila cerkev lepo okrašena; prišli so tudi starši in drugi prijatelji krščanske vzgoje mladine. Lepo petje solskih otrok je nas vse ganilo. Po sv. obhajilu smo kratko molili, nato pa je šel spoved z zastavama na čelu v cerkveno dvorano, kjer so naše vrle učiteljice prav čudno priredile mizo, da so otroci zažrtkovali. Samo še spominskih podob so otroci čakali, potem so se pa radostno razšli. Vsi, ki ste kakorkoli pri tej slovesnosti sodelovali, imate lepo zavest, da ste storili Bogu prijetno delo, ker ste naredili veselje Njegovim malim.

Deliška kongregacija.

(Šmartno pri Litiji.)

Dekleta Mar. kongregacije smo doživele na binkoštni ponedeljek vesel dan. Bile smo na Muljavi, v Stični in v St. Vidu — blizu 200. Lepo vreme je pripomoglo k veselemu razpoloženju. Ne pozabeni vtis je na Muljavi napravil zgodovinski oltar Marije Vnebovzete. V Stični smo si ogledale odlične zanimivosti. V St. Vidu smo videli »Katoliški idome«, ki je bil sezidan po prizadevanju našega g. voditelja. Vso pot in kamor smo prišle, smo pele, da je bilo veselje. Tega veselja dneva res ne bomo pozabile.

Naš dom.

(Presej.)

Ne spimo pri nas, temveč se pridno gibljemo posebno odkar nam je naš dobri g. župnik preskrbel Društveni dom, in od kar smo dobili gosp.

92 letni dijak. Češki listi so poročali, da je umrl v Bratislavi 92 letni slušatelj medicine Franc Kabina. Prej je bil odvetni v Budimpešti, po prevratu pa se je naselil v Bratislavo. Da bi bil s čim zaposlen, se je vpisal na medicinsko fakulteto in je prav pridno študiral.

Muzejske zbirke. V največji muzejski dvorani na svetu, ki se nahaja v Berlinu, imajo shranjene volike del staroveškega stavbarstva. V mestu Furtwangen je največja zbirka ur na svetu, v Aachen pa največja časopisna zbirka. V kopališču Poštianov na Slovaškem čuvajo cel muzej — bergelj.

Pot do mira? V Angliji so pričeli izdelovati novo morilno orožje, za katerega ni nobenih ovir. Zgradili so tank, ki se giblje po vsakem terenu na suhem z hitrostjo 50 kilometrov na uro. V vodi se pretvori v oklopno ladjo s hitrostjo 7,5 kilometrov na uro. Posadka obstoja iz dveh mož; eden upravlja s strojem, drugi s strojno puško, ki odda v eni minuti 2500 strelcev.

zbogom. Pri vajah sem delal vse napačno in le malo je manjkalo, da me ni dal belolasi Nemeec zapreti. Vrnili smo se v vojašnico. Niti trohice hrane nisem užil in v glavi mi je vse vrel. Da se nekoliko razvedrim, sem odšel popoldne, po službi, sam na izprehod. To je bilo proti zapovedim. Lep jesenski dan se je belil, ko sem korakal po glavni cesti iz mesta. Vse naokrog so se smehljali lepi zeleni holmi, po njih bele hišice in na enem je stala tudi prijazna cerkvice, prav kakor tu pri nas. Kmetje so gnali živino s paše in veselo prepevali. Ob cesti je stala hiša, pred njo pa kamenita klop. Kakor da je sedela tudi malo poprej Jagica. Meni je bilo gorko, pregorko pri srcu, samo tu in tam se mi je stisnila duša od bolečine, če sem se spomnil, da so vse to le sanje in da se bom moral vrniti v pušto vojašnico. Korakal sem naprej. Solnce je začelo že zahajati in nebo se je zlutilo nad gorami. Nevesta moja, bratec in sestrica moja! Kaj neki delajo oni sedaj? Ali je še pravica na svetu? Zavonilo je Zdravomarijo. Tudi mojim zvonitani nekje pri Sv. Duhu, kjer je očetov grob. Tako čudno mi je bilo; hodil sem naprej. Začelo se je mračiti, za menoj v mestu so se posvetile že prve luči, od daleč je šumela reka in na nebu je zablestela zlata zvezda. To gleda nekje tudi moja Jaga. Moj Bog! Kako trpi ona tam daleč nekje, mučijo jo, silijo jo, naj vzame neljubljenega, drugega moža! Ne! Nikoli! Kar streslo me je, pri srcu me je zazeblo in kri mi je zameglila oči. Stopil sem še nekaj korakov naprej, pomišljam sem se, ali bi ali ne bi, potem pa hitro, vedno hitreje naprej po cesti, nato po stezah, čez travnike, bregove in pregraje — hodil sem — drvel vso noč. Ko se je začelo daniti, sem se skrnil pod neki most, tu sem prestradal ves dan in rana na nogi me je strašno pekla.

Imel sem toliko za razmišljati. Bil sem vojaški begunec in moja glava je visela na nitki; predobro sem

vedel, kaj me čaka, če me primejo. Toda niti v sanjah mi ni padlo v glavo, da bi se vrnil v vojašnico, da bi odpravil z majhno kaznijo, če bi storil to. Sklep, da se vrnem domov, da osramotim hudobneže in da poljubim brata in sestro, je bil v meni trden kot kamen. Če bi temu kdo ugovarjal, bi se mu smejal v brke, celo ubil bi ga. Pred očmi sem videl samo Črnomerce in Sv. Duha, nisem vprašal, kaj je še pred njima in kaj bo potem. Na večer sem se splazil iz svojega skrivališča, da bi jo mahal v božjem imenu dalje. Teško je šlo, kajti rana me je bolela vedno bolj in tudi od fakote sem bil že jako oslabljen. Toda grizel sem si ustnice in vedno hitreje ubiral pot pod noge. Prispel sem do ovinka ceste in tam sem krenil kar čez polje po bližnjici. Naenkrat zaslišim več glasov in tudi topot konj. Jasna mesečina je bila. Gledam in zagledam v mesečini sablje cesarskih huzarjev. Sli so za menoj po sledi; zagledal sem tudi bajonete, ki so se blesketali, torej so bili vmes tudi pešci. Da, da, mene so iskali. Vrgel sem se za grm, toda prepoznajo, huzarji so me že opazili. Slišal sem, kako so preklinjali in hiteli proti meni. Spustim se v beg! Zbral sem vse svoje sile in drvel, da mi je že pohajala sapa.

„Stoj!“ zakriči sto korakov od mene glas.

Jaz sem bežal, bežal — toda slabo. Noga me je pekla, strašno pekla.

„Stoj!“ zagrmí drugič isti glas.

Jaz bežim; bil sem že blizu gozdčka. Moj Bog, da bi ga dosegel! Izvil se jim bom, prišel bom v Zagreb, sem si mislil. Ali nisem bil neumen? Ravno bi imel stopiti v gozdčič. Puf! je zadonela cesarska karabinka. Kroglja je zažvižgala mimo mojega ušesa in udarila v bližnji grm. Puf! zagrmí drugič. Topot je huzar dobro meril, zadel me je v nogo. Zapeklo me je, kri se mi je uili iz rane in padel sem na kolena. Huzarji so me dohiteli.

Dvanaesta ura se bliža

Zadnji »Slov. gospodar« piše, kako je Solon po zmagoviti desetletni vojni leta 584 pred Kr. zopet dobro uredil grško državo. Pomagal je z dobrimi zakoni kmetu in obrtniku na noge in s tem državo močno podprl. »Slov. gospodar« dodaja:

Kaj ko bi se v današnji krizi merodajni trogi sveta spomnili na Solonove postave in začeli krizo zdraviti v koreninah, ne pa v vrhovih. Pomagajte pred vsem najštevilnejšemu stanu in pomagano bo vsem stanovom!

Na žalost pa vidimo, da se hoče ponekod najprej pomagati kapitalu, češ, če bodo šli industrijski izdelki v denar, se bo zajezila prepozna povodenj. Ko bi nam le kdo povedal, kako naj ljudje brez denarja in brez kredita kupujejo industrijske izdelke?!

Pri pravem koncu je torej treba prijeti vsi zadevo, kakor jo je prijel Solon. Zaščitil je kmetški stan s tem, da mu je pripomogel do denarja, ne pa da bi mu zaprl vse vire dohodkov. To pa, kar dandanes imenujejo v raznih državah »zaščito«, ni v korist kmetijskega stanu, ampak služi bolj počasnemu, a neizbežnemu umiranju prezadolženega kmetijstva.

Ne bo pa prav, če bi hoteli zdravilo za vse popolnoma enako. Dajte torej kmetškemu stanu povsod možnost, da tvoj sam svoje težnje in želje. Vsi drugi stanovi imajo to možnost in jo dobro izkoriščajo, kmetško ljudstvo, ki je najštevilnejše, stoka pod strašno težo, ne da bi moglo povedati, kaj in kje ga boli. Ne odlašajte, kazatec ure hitijo na devilklo 12!

Naznanila

JUBILEJNO ROMANJE V LURD

Dne 11. julija odpotuje skupina Slovencev in Hrvatov v Lurd, kamor pridejo 14. julija. 16. julija bo 75 letnica zadnje lurske prikladi. Na ta dan so najavljene velike svečanosti v Lurd, za katere vlada živahno zanimanje po vsem katoliškem svetu. Odhod iz Ljubljane je torej 11. julija ob 17.05 z brzovlakom preko Trsta v Milan, kamor dosepejo izletniki 12. julija ob 6.50 zjutraj. Tu si ogledajo prekrasno milansko katedralo, znamenito pokopališče, mesto in druge znamenitosti s pomočjo avtobusa. Iz Milana nadaljujejo pot ob 14.40 in pridejo preko Genova in Ventimilije v Nizzo ob 23.50. To mesto si ogledajo naslednji dan. Odpotujejo iz Nizze ob 15.55 preko Marsilja v Lurd, tu oslanje 14., 15., 16. in 17. julija. Imajo skupne pobožnosti, ogledajo si mesto, rojstno hišo Bernardke, lurske cerkve, volilno itd. Dne 17. julija ob 19.20 zapustijo Lurd preko Tulusa, Seta in Taraskona in pridejo v Marsiljo 18. julija ob 8.50 zjutraj. Tu si ogledajo znamenito Marijino božjo pot naše ljube Gospe, ki straljuje na hribu nad mestom. Iz Marsilja odpotujejo ob 13 v Genovo, kamor dosepejo naslednji dan in si ogledajo mesto, pokopališče itd. Svojo pot nadaljujejo v Padovo, kjer prenočijo. Dne 20. julija imajo pobožnost na grobu sv. Antona Padovanskega, nato pohitijo v Benetke, kjer se mudijo celo ponoči. Zvečer ob 21.20 se vračajo proti domu in pridejo v Ljubljano ob 3.43 zjutraj. Polni list za potovanje je skupen, vsak, kdor se prijavi, prejme tiskovino »Uvjerenec«, katero mora dati potrditi pri sreskem načelniku ali pri policijski oblasti v mestih in ni treba posebnih potnih listov. Izletniki prejmejo trikrat na dan zadostno hrano in četrt litra vina. Spijo po hotelskih sobah, potujejo v III. razredu brzovlaka. Kdor želi potovati, se mora prijaviti do 15. junija pri Romarskemu odseku Katoliške akcije v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7, kjer dobi »Uvjerenec« in plača 1000 Din na račun potovanja. Vsi stroški: hrana, stanovanje, vožnja v II. razr. brzovlaka od Ljubljane do Ljubljane, vožnja z avtobusi, vse takse, vsi vizumi znaša 2500 Din, to pa le v slučaju, da se ne bo spremenila vrednost našega dinarja za tretjino napram francoskemu franku in italijanski liri, sicer bi se cena dvignila na 3000 Din.

Pred nakupom za birmo

ne premišlujte, kje si bodete dobavili poceni blago ali gotove obleke in obleke, svilene robce, klobuke, nogavice, čevlje, ampak se podajte ali pišite po vzorce in cenik

Celje št. 19

kateri Vam nudi gornje predmete v veliki izbiri, po najnižjih cenah in v dobri kvaliteti. Obleke se izdelajo po meri v lastni tovarni.

Za smeh

Veletrgovec je stopil do svoje tajnice: »Gospodična, natipkajte pismo na davkarju. Ste pripravljeni? Dobro. P. n. davčni urad. Od mene se drznete zahtevati še 18.000 Din na zaostalih davkih? To pa presega že vse meje. To je skrajna nesramnost, vi, vi ropar, vi tatovi, brezvestneži, vi, vi... sramujte se, fej. Zaslužite, da bi se vas pretepo in to prav pošteno, tolovaji, vi, vi, ...« Ali imate, gospodična?«

»Da,« je odvrnila tipkarica boječe. »Tako, zdaj pa pismo raztrgajte in vrzite v peč, odleglo mi je.«

»Tako, srce vam je strl?«
»Ne samo to, tudi očeta je strl, ker je toliko časa z njim kvartal, da je bil oče ob vse.«

»Ali si že slušal, da bo Peter vzel Angelo? Menda zna ona dobro plavati, jezdit, peti, plesati, žgo zbijati, šofirati in celo aeroplan voditi.«
»Potem bosta pa čisto dobro izhajala, on je bil namreč pri »zibeenanrjih« za kuharja.«

Podaljšaj si življenje!

Življenje moremo podaljšati, boleznim preprečiti, boleznim ozdraviti, slabosti ojačati, nestalne moremo uvrstiti in nesročne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, pomanjkanje, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, odvrtili Tvoj značaj, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more vsakdo, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici se raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom olajati živce in mislice, odpraviti slabo razpoloženje, trdnost, raztresenost, oslabiljenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih blaznostnih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Postno abirališče:

ERNST PASTERNAK, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 19, Abt. 124.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali uje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridejke ali izčejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kuharico sprejemo, snažno, pošteno in pridno, ki zna prvovrstno kuhati in opravljati tudi druga gospodinjstva dela, z dnem 1. julija 1933. - Ponudbe na oglasni odelek lista pod Kranj 6547.

Manjše posostvo
v okolici Ljubljane prodam. Naslov v upravi Dom. pod št. 6632.

Kupim kmetijo v vrednosti D 40.000.- Plačam deloma v gotovini, deloma proti hran. knjižici Mestne hranilnice ljubljanske. Ponudbe pod »Dom« upravi Domoljuba št. 6633.

Absolventinja
meštanske šole se želi izučiti v trgovini, eventualno bi šla tudi kot vozniteljica. Naslov v upravi pod št. 6631.

Bika montafouske pasme, lincencovane kupi Otoničar Luka, Cerknica 110.

Usnje vse vrste po najnižjih cenah dobite pri Viktor Legan trgovina in tovarniška zaloga usnja, Ljubljana, palača »Dunav« (Beethovnova ulica).

Zastopnik išče posojilnico za obisk privatnih strank za zaključevanje posojil! Ponudbe na: »Kreditna zadruga, Ljubljana pp. 307. Znamki za odgovor!

Poceni posojila
poceni od 2.000.— do petstotisoč dinarjev, za vse vrste stanove in poklice, odplačljivo v malih mesečnih obrokih, dajejo »Stavbne Mobilne Zadruges, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.— iščejo poverjenike!

Šolsko mladež
sprejemam na hrano in stanovanje prihodnje šolsko leto v Skofji Loki. Polzive se v trgovini Pechar in pri mesarju M. Hafnerju.

Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Škofjo Loko izjavlja, da bode vse hranilne vloge, vlozene po 1. jan. 1933, na zahtevo takoj izplačevala. Obresti so iste kot od starih vlog. Ne pridejo pa tu v poštev prepisi iz ene na drugo knjižico.

Preklit! Podpisana obžalujem in preklitjem vse žaljive besede, ki sem jih govorila in raznašala o Františki Jesenovec. Amalija Arb. Cemsčnik, dne 8. VI. 1933.

Preklit! Podpisana preklitujem žaljivke, ki sem jih izrekla o gospodični Ivi Drehslerjevi v Dobrnliču ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Marija Zaletelj, Preska-Dobrnlič.

V vsako hišo Domoljuba!

Vrsta 4431-00

V toplih dnevih je potreben lahek čevlji. Izdelan je iz platna z gumijastim podplatom, tako da se niti ne čuti na nogi. V tem čevlju nosite lufov vložek za Din 4.-

Vrsta 4461-05

Poleti za vsako priliko bel platnen čevljiček na sponko z gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.-

Vrsta 4761-74

Okusen čevljiček v veselje Vašim ljubljencem. Izdelan iz raznobarnega platna s crep-gumijastim podplatom.

Vrsta 4561-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse vrste sporta, turizem in razne igre. Vel. 27-34 Din 35.-

OTROŠKE NOGAVICE:

visoke bombažaste . . . Din 8.-, 10.-, 12.-
kratke iz sukanca . . . Din 7.-, 9.-
dokolenke 10.-, 12.-

Otrokom za Telovo 45.-

Imamo veliko izbiro letne obutve. Za vsako letno obleko imamo ustrezajoče letne čevlje. Posebno Vašim otrokom so potrebni naši lahki in udobni čevlji. Naše otroške čevlje prodajamo po bagatelnih cenah.

Obiščite nas — Postregli Vam bomo!

Otroški telovadni čevlji z elastičnim chrom-podplatom. Potrebni za telovadbo v šoli, pri Sokolu in sploh za vsako gimnastiko. Zenski Din 35.-

Za živahne dečke trpežen čevlji za vsak štrpar. Podplati in peta iz gumija. Vel. 35-38 Din 59.-

Lepi otroški visoki čevlji iz rjavega boksa s podplatom iz krupona.

Vrsta 5641-38

Za Vaše zlate otročičke u tobae čevljičke iz telečjega boksa na sponko v široki obliki.

Vrsta 2941-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom. Praktične, trajne in zelo udobne. Vel. 27-34 Din 45.-, vel. 35-38 Din 59.-

Vrsta 5351-05

Za krasno sončne dneve bele čevljičke iz belega nubuka. Razveselili boste svoje ljubljence. Vel. 27-34 Din 79.-

Vrsta 3162-04

Za živahne dečke izgotovili smo visok čevlji s trpežnim gumijastim podplatom. Potrebni za vsakdanjo nošnjo.

Vrsta 5842-49

Za deklice lakaste čevljičke okrožene s pravo kačjo kožo. Podplati in peta iz usnja

Vrsta 5342-00

Otrokom za praznike najprapravnejši čevljiček. Enostaven in čeden iz belega nubuka.

Vrsta 5844-06

Malim gospodičnam te lahke sivane fleksibilne čevljičke. Praktični, udobni, okusni

Cistite svoje čevlje z našo kremo. 1 škatlja Din 4.-

Kamen za sušenja platnane obutve Din 2.-

Za smeh

»Ali ste že povedali Petru, da je dobil dvojkice?«

»Ne, zdaj še ne smem, ker se še brije.«

»Ko sem kupila od vas želvo, ste mi zatrjevali, da bo živela 300 let. Včeraj pa mi je poginila.«
Trgovec: »Najbrž, da ji je včeraj poteklo tristo let.«

Ona: »Preden si me vzel, si mi vedno rekel zaklad.«

On: »Da, zdaj mi je pa žal, da sem ta zaklad izkopal.«

Zdravnik (potem, ko je Nacetu z neko tekočino pobarval vrat): »80 Din, prosim.«

Nace: »Kaj, 80 Din? Jaz sem doma vso kuhinjo prebarval, pa me je stalo samo 50 Din.«

Brinje

dobite pri FRAN POGAČNIKU, d. z o. z., Ljubljana Tyrševa cesta (Dunajska) št. 67 nasproti mitnici.

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak.

Zidarski polir: »Oprostite, gospa, ali ste vi peli?«

Gospa: »Da, Zakaj pa vprašate?«

Polir: »Prosil bi vas, da v bodoče oni visoki C ne držite tako dolgo, ker so moji delavci napravili že dopust, misleč, da sirena tuli.«

Berač: »Ali imate morda kos potice, ali konec klobase ter kozarec vina?«

Gospa: »Oho, kar potico, klobaso in vino. Ali kruh ne bi bil?«

Berač: »V splošnem že, gospa, ampak danes je moj god, pa bi imel rad takole malo bolj slovesno.«

VINA Vam nudi **Centralno vinarno, Ljubljano**, v svoji posodi najugodnejše.

NATANČNA POJASNILA

za brezobrestno posojilo proti 30 letnemu odplačevanju daje glavni zastopnik »EDINOSTI«, vzajemno gospodarsko društvo r. z. z o. z.: Zagode Jakob, Ljubljana, Miklošičeva 28-I.

Vinko se je peljal s svojimi starši v Zagreb. Ko so pri Solli stopili na hrvaška tla, ga je oče na to opozoril. Vinko ga je nekam čemerno gledal, in nič kaj zadovoljno ni gledal po okolici.

»Kaj pa ti ni všeč?« ga je vprašal oče.
»V mojem zemljevidu je Hrvaška narisana rdeča.«

»Ta obleka, ki jo nosim, je naravnost čudež.«

»Zakaj, saj je vendar taka, kot vse druge.«
»Počakaj. Volna za obleko je od avstralskih ovac, blago so tkali na Češkem, sukancec je iz Anglije, obleka je bila izdelana v Zagrebu in trgovec, od katerega sem jo kupil, je pa v Ljubljani?«

»No, kaj pa je na tem posebnega in čudnega?«
»Čudno je to, kako morajo vsi ti ljudje živeti od nečesa, za kar še nisem nič plačal. Obleka je namreč na »puft«.

Mihec: »Mama, ali smem z drugimi fantki iti gledat komet?«

Mati: »Le pojdi, ampak ne hodi mi preblizu.«

Mince: »Jaz se vsako opoldne vlečem pol ure, da bom bolj lepa.«

Tince: »Bo premalo pol ure, Minca.«